Lieta Nr. 11860004217
Lietas arhīva Nr. KA04-0197-20/4
ECLI:LV:RAT:2020:1027.11860004217.4.S

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020. gada 27. oktobrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja Lauma Šteinerte,
tiesnesis Jānis Tiltiņš,
tiesnese Iveta Vīgante,
piedaloties prokurorei Evitai Novikovai,
aizstāvim Didzim Vilemsonam,

iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu **/pers. F/**, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas saistībā ar Rīgas rajona prokuratūras prokurores Evijas Novikovas iesniegto apelācijas protestu par Rīgas rajona tiesas 2019.gada 19.septembra spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Ar Rīgas rajona tiesas 2019.gada 19.septembra spriedumu /pers. F/ atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas un attaisnots.

Atcelts /pers. F/ piemērotais drošības līdzeklis, noteiktas nodarbošanās aizliegums – pildīt /pilsēta/ novada pašvaldības policijas vecākā inspektora amatu.

Nolemts atstāt bez izskatīšanas cietušā /pers. G/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 700 EUR apmērā un morālā kaitējuma kompensāciju 1290 EUR apmērā.

Pirmās instances tiesa spriedumā norādījusi, ka /pers. F/ tiek apsūdzēts par to, ka viņš izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā, proti, būdams valsts amatpersona, izdarīja tīšas darbības, kas acīmredzami pārsniedz valsts amatpersonai ar likumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas, ja tās saistītas ar vardarbību, un tieši:

/pers. F/, kā valsts amatpersona kopš 2013.gada 27.maija, 2017.gada 19.aprīlī ap plkst.23.09 atradās /adrese/ /pilsēta/ novada pašvaldības policijas dienesta telpās, kur pildīja dežuranta pienākumus. Izpildot savus tiešos darba pienākumus – kārtības nodrošināšanu aizturēto personu pagaidu turēšanas telpās, /pers. F/ iegāja aizturēšanas telpā, kur atradās /pers. G/. Tur, nolūkā pārtraukt /pers. G/ skaļo un agresīvo uzvedību, nepastāvot nevienam no priekšnoteikumiem, kas /pers. F/, kā valsts amatpersonai, saskaņā ar likumu "Par policiju" 13.pantu ļautu pret /pers. G/ pielietot fizisku spēku, tas ir, nepastāvot uzbrukuma draudiem no /pers. G/ puses, bez tiesiska pamata, tīši, iespēra /pers. G/ pa vēderu, kurš no gūtā sitiena nokrita zemē un pārsita galvu, gūstot vieglus miesas bojājumus. Tādā veidā /pers. F/ kā valsts amatpersona acīmredzami pārsniedza ar likumu piešķirto pilnvaru robežas.

Šādas apsūdzētā /pers. F/ darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniegusi Rīgas rajona prokuratūras prokurore Evija Novikova, lūdzot to atcelt, taisot notiesājošu spriedumu, un atzīt /pers. F/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā, un sodīt ar piespiedu darbu uz 250 stundām, atņemot tiesības uz 3 gadiem ieņemt noteiktus amatus Latvijas Republikas/pers. H/ ministrijas struktūrās.

Prokurore norāda, ka nepiekrīt pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai. Tiesa spriedumā secinot, ka /pers. F/ pret /pers. G/ pielietoja fizisku spēku, speciālo cīņas paņēmienu un speciālos līdzekļus, ir vadījusies vienīgi pēc apsūdzētā liecībām, objektīvi neizvērtējot lietā esošos pierādījumus un neizvērtējot tos kopsakarībā. Tiesa spriedumā neprecīzi atreferēja tiesas izmeklēšanas laikā pārbaudītos pierādījumus, proti, video novērošanas kameru ierakstus, kuros nepārprotami ir redzams, ka no /pers. G/ puses nepastāvēja nekāds apdraudējums attiecībā pret /pers. F/ vai /pers. I/. Tiesa kļūdījusies izvērtējot faktiskos apstākļus, uzskatot, ka /pers. F/ pastāvēja uzbrukuma draudi no /pers. G/ puses. Tāpat video novērošanas kameru ierakstos nekas nenorāda uz to, ka /pers. G/ plānoja veikt agresīvas, uzbrūkošas darbības /pers. F/.

Prokurore analizē videonovērošanas ierakstā redzamo /pers. F/ un /pers. G/ rīcību, un secina, ka /pers. G/ darbības pie atvērtām aizturēšanas telpas durvīm neradīja pamatu uzskatam, ka /pers. G/ varētu pretoties, līdz ar to /pers. F/ speciālā cīņas paņēmiena pielietojumam nebija likumīga pamata. Tiesas secinājums sprieduma 12.lapā par to, ka /pers. G/ izteica draudus, tiesas izmeklēšanas laikā netika pierādīts.

Tāpat pirmās instances tiesa spriedumā nav devusi juridisku novērtējumu prokurores tiesas sēdē norādītajām kritiski vērtējamām liecinieku liecībām, liecinieka /pers. J/ liecībām un nav analizējusi dienesta pārbaudes slēdzienu. Tiesas izmeklēšans laikā tika konstatēts, ka dienesta pārbaudes slēdzienā /pers. J/ ir balstījies uz subjektīviem pieņēmumiem, nevis pārbaudītiem faktiem, kas attiecas uz apstākļiem, kā /pers. G/ guva galvas traumu. Ne videonovērošanas kameru ieraksti, ne liecinieku liecības neapstiprina /pers. J/ dienesta pārbaudes slēdzienā secināto, ka /pers. G/ galvas traumu guva galvu ar pakausi sitot pa grīdu.

Ievērojot minēto, prokurore uzskata, ka /pers. F/ kā valsts amatpersonas darbībās ir saskatāma acīmredzama pilnvaru pārsniegšana, kas izpaužas spēriena izdarīšanā pie neesoša apdraudējuma, līdz ar to /pers. F/ vaina viņam celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas ir pilnībā pierādīta.

Apelācijas instances tiesas sēdē prokurore apelācijas protestu uzturēja atbilstoši tajā izklāstītajai motivācijai.

Apsūdzētais /pers. F/ un viņa aizstāvis D.Vilemsons apelācijas instances tiesas sēdē prokurores E.Novikovas apelācijas protestu neatzina par pamatotu un lūdza atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

M o t ī v u d a ļ a

Pārbaudījusi pierādījumus lietā, apsvērusi apelācijas protesta motīvus, noklausījusies apsūdzētā liecības, prokurores atzinumu, apsūdzētā aizstāvja viedokli, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums par /pers. F/ atzīšanu par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā un attaisnošanu ir atceļams un lietā taisāms jauns, notiesājošs spriedums.

Tiesas kolēģija konstatē, ka krimināllieta pirmās instances tiesā tika iztiesāta ar pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā, taču pirmās instances tiesa ir ignorējusi faktus, kam ir nozīme apsūdzētā vainīguma pierādīšanā. Rakstveida pierādījumus spriedumā tiesa nav pilnīgi izvērtējusi savstarpējā saistībā un kopsakarā ar tiesā liecinošo personu liecībām.

Tiesas kolēģijas ieskatā, pirmās instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 123.panta nosacījumu pārkāpumu par pierādīšanu kriminālprocesā, nevērtējot visus lietā esošos pierādījumus, kas satur ziņas par faktiem, kurus prokurore izmantojusi pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības pamatošanai atbilstoši Kriminālprocesa likuma 127.panta noteikumiem.

Tādējādi tiesas atzinumu, ka /pers. F/ attaisnojams, jo viņa darbībās nav noziedzīga nodarījuma sastāva objektīvās un subjektīvās puses pazīmes, nevar atzīt par pamatotu, kas balstīts uz visu kriminālprocesā esošo pierādījumu izvērtējuma.

Šādu pirmās instances tiesas spriedumu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu, atbilstošu Kriminālprocesa likuma 511.panta un 512.panta prasībām.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētais /pers. F/ izdarīja tīšas darbības, kas acīmredzami pārsniedz valsts amatpersonai ar likumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas, ja šīs darbības ir saistītas ar vardarbību, pie šādiem apstākļiem:

/pers. F/, būdams valsts amatpersona kopš 2013.gada 27.maija, 2017.gada 19.aprīlī ap plkst.23.09 atradās /adrese/ /pilsēta/ novada pašvaldības policijas dienesta telpās, kur pildīja dežuranta pienākumus. Izpildot savus tiešos darba pienākumus – kārtības nodrošināšanu aizturēto personu pagaidu turēšanas telpās, /pers. F/ iegāja aizturēšanas telpā, kur atradās /pers. G/. Tur, nolūkā pārtraukt /pers. G/ skaļo un agresīvo uzvedību, nepastāvot nevienam no priekšnoteikumiem, kas /pers. F/, kā valsts amatpersonai, saskaņā ar likumu "Par policiju" 13.pantu ļautu pret /pers. G/ pielietot fizisku spēku, tas ir, nepastāvot uzbrukuma draudiem no /pers. G/ puses, bez tiesiska pamata, tīši, iespēra /pers. G/ pa vēderu, kurš no gūtā sitiena nokrita zemē un pārsita galvu, gūstot vieglus miesas bojājumus. Tādā veidā /pers. F/ kā valsts amatpersona acīmredzami pārsniedza ar likumu piešķirto pilnvaru robežas.

Ar šādām darbībām /pers. F/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas.

Pārbaudot un izvērtējot pierādījumus apelācijas instances tiesā, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka krimināllietā ir pietiekoši apsūdzētā vainu pierādoši pierādījumi, lai taisītu /pers. F/ notiesājošu spriedumu pret viņu celtajā apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā.

Apsūdzētais apelācijas instances tiesas sēdē prokurores protestu neatzina par pamatotu un norādīja, ka uztur savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības, neko papildus liecināt nevēlas. Lūdza atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

No apsūdzētā /pers. F/ pirmās instances tiesā sniegtās liecības izriet, ka 2017.gada aprīlī pildīja darba pienākumus /pilsēta/ novada pašvaldības policijā, kur strādāja par vecāko inspektoru. Ap plkst.21.00 saņēma izsaukumu uz adresi, kur noticis ģimenes strīds. Dežūrējošā /pilsēta/ novada pašvaldības policijas ekipāža, inspektori /pers. B/ un /pers. L/ nogādāja policijā /pers. G/ un ievietoja pagaidu aizturēšanas telpā − atskurbšanai. /pers. G/ ik pa laikam uzvedās agresīvi – sita ar rokām un kājām pa durvīm, izteica dažādas pretenzijas pret /pilsēta/ novada pašvaldības policijas darbiniekiem, gan lamājās uz tēvu, ka esot nosūtījis viņu uz policiju. Aizejot līdz pagaidu turēšanas telpas durvīm un atverot tās, /pers. G/ tika brīdināts, ja turpinās šādi uzvesties − dauzīties, tiks saslēgts roku dzelžos, ierobežojot kustības brīvību, uz ko /pers. G/ apstiprinoši atbildēja, ka esot sapratis brīdinājumu un apsēdās uz sola. Pagāja 15 minūtes, līdz atkārtoti atsāka /pers. G/ savas iepriekšējās darbības, kas lika satraukties par viņa veselību, ņemot vērā arī to, ka /pers. G/ bija stiprā alkohola reibumā. Pirms doties iekšā pagaidu turēšanas telpā, pieaicināja inspektoru /pers. I/. Atvērot durvis, deva /pers. G/ rīkojumu nostāties pie sienas ar seju pret sienu un ar roku norādīja vietu, kur /pers. G/ jānostājas. /pers. G/ aizlicis rokas aiz galvas paspēra vienu soli norādītās vietas virzienā, un durvīm atveroties, paspēra vienu soli uz norādīto vietu, kad pamanīja, ka sāk kustību viņa virzienā. Atkārtoti deva /pers. G/ rīkojumu nostāties pie sienas ar seju pret sienu, bet /pers. G/ nereaģēja uz viņa norādījumiem un tuvojoties durvīm sāka bļaut, ka "Man ir tiesības", "Man ir tiesības nestāties". /pers. G/ izskatījās agresīvs. Turot rokas aiz galvas, nevarēja neredzēt, vai roku pirksti ir sakrustoti. Viņš /pers. G/ deva rīkojumu nostāties pie sienas, lai uzliktu roku dzelžus. Ņemot vērā, ka /pers. G/ tuvojoties spēra soli viņa virzienā, uzskatīja, ka /pers. G/ ļaunprātīgi nepakļaujas policijas darbinieka likumīgajam rīkojumam un neizpilda izvirzītās prasības. Pieņēma lēmumu pret /pers. G/ izmantot fizisku spēku, izdarot speciālu cīņas paņēmienu, un uzlikt roku dzelžus, jo apdraudēja viņa un inspektora /pers. I/ dzīvību un bija aizdomas, ka /pers. G/ mēģinās bēgt. Ar kāju gribēja /pers. G/ iesist pa starpeni, lai veiktu speciālo cīņas paņēmienu, bet sitiena rezultātā /pers. G/ nedaudz noliecās, tāpēc trāpīja /pers. G/ vēdera rajonā. Pēc spēriena /pers. G/ tā kā atsēdās uz soliņa un noslīdēja uz leju, un nokrita uz grīdas. Pagrieza /pers. G/ uz vēderu, uzlika roku dzelžus. Brīdī, kad pagrieza /pers. G/ uz muguras, elpoja un uzsāka sarunu. Pēc brīža pamanīja, ka /pers. G/, ceļoties no grīdas, uz grīdas paliek asins traips. Saprata, ka /pers. G/ guvis traumu, pēc kā uzreiz tika izsaukta Neatliekamā medicīniskā palīdzība un /pers. G/ hospitalizēts.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu pirmās instances tiesas sēdē tika nolasītas /pers. F/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniegtās liecības (1.sējuma 90.-93., 151.-155.lapa), kuras ir līdzīgas tiesas sēdē sniegtajām liecībām un no kurām papildus izriet, ka video novērošanas kamerās redzēja, ka, atrodoties telpā Nr.1, /pers. G/ uzvedās agresīvi, sita ar rokām un kājām pa sienām un metāla durvīm, krita un vārtījās pa grīdu, bļāva. Plkst.23.09, ņemot vērā /pers. G/ agresivitāti, lai savaldītu, nolēma ierobežot /pers. G/ kustību brīvību, pielietojot speciālo līdzekli − roku dzelžus. /pers. G/, ignorējot rīkojumu nostāties ar seju pret sienu, uzsāka kustību atvērto durvju un viņa virzienā, un radās pamatotas aizdomas, ka /pers. G/ vēlās uzbrukt viņam vai arī mēģinās bēgt, un šķita, ka tuvojās viņam ar nolūku uzbrukt, izdarot sitienu no augšas, vai arī izdarīs spērienu ar kāju, jo /pers. G/ kāju kustības viņam lika izdarīt šādu pieņēmumu. Pieņēma lēmumu pret /pers. G/ pielietot fizisko spēku, izdarot speciālu cīņas paņēmienu − rokas aizlikšana aiz muguras ar rāvienu no priekšpuses. Ar kāju izdarīja uzmanību novērsošo sitienu, lai atgrūstu /pers. G/ soliņa virzienā, prom no durvju ailes un satvertu roku speciālā cīņas paņēmiena izpildei, jo rokas /pers. G/ turēja aiz galvas. Ar kāju gribēja iesist pa starpeni, bet /pers. G/ noreaģēja uz viņa kustību un nedaudz noliecās, tāpēc trāpīja /pers. G/ vēdera rajonā. Sitiena rezultātā /pers. G/ noliecās uz priekšu un atkāpās, bet tad stipra alkohola reibuma dēļ zaudēja līdzsvaru un noslīdēja uz grīdas. Uzskata, ka /pers. G/ nokrita uz grīdas stiprā alkohola reibuma rezultātā, jo pielietotais fiziskais spēks/speciālais cīņas paņēmiens pret /pers. G/ nebija spēcīgs. Pagriežot /pers. G/ uz vēdera, uzlika roku dzelžus, pēc kā pagrieza uz muguras. Plkst.23.14 video novērošanas kamerā pamanīja, ka /pers. G/ , rīvējot galvu pret telpas Nr.1 grīdu, aptraipa to ar asinīm, pēc kā tika izsaukta Neatliekama medicīniskā palīdzība.

Fizisku spēku un speciālos cīņas paņēmienus pret /pers. G/ pielietoja, pamatojoties uz likuma "Par policiju" 13.panta pirmās daļas 5.punktu, kas nosaka, ka policijas darbiniekam, pildot dienesta pienākumus, ir tiesības lietot fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus, speciālos līdzekļus (ķīmiskās vielas, priekšmetus vai mehānismus, kas paredzēti pašaizsardzībai vai sabiedriskās kārtības un drošības garantēšanai, bet nav ieroči), lai aizturētu un

nogādātu policijas iestādē likumpārkāpējus, kā arī savaldītu aizturētās, arestētās, apcietinātās un notiesātās personas, ja tās nepakļaujas vai pretojas policijas darbiniekiem vai ir pamats uzskatīt, ka tās var bēgt vai nodarīt kaitējumu apkārtējiem cilvēkiem vai sev. Uzskata, ka konkrētajā situācijā viņam bija tiesības pret /pers. G/ pielietot gan fizisku spēku un speciālos cīņas paņēmienus, gan arī speciālos līdzekļus, lai savaldītu aizturēto /pers. G/, jo nepakļāvās viņa, kā policijas darbinieka, likumīgajām prasībām − pārtraukt uzvesties agresīvi − sist ar rokām un kājām pa pagaidu turēšanas telpas sienām un metāla durvīm, kā arī skaļā balsī (bļaujot) izteikt savas pretenzijas. Pret /pers. G/ tika uzsākta administratīvā pārkāpuma lieta, t.i., par viņa iepriekš minētajām darbībām, ko veica pagaidu turēšanas telpā 2017.gada 19.aprīlī ap plkst.23.09, Rīgas rajona tiesa /pers. G/ atzina par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.pantā, un piemēroja administratīvo sodu. Viņš kā policijas amatpersona pret /pers. G/ nepielietoja vardarbību, bet pielietoja fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus un speciālos līdzekļus.

Turklāt /pers. G/, sitot ar rokām un kājām pa pagaidu turēšanas telpas sienām un metālā durvīm, varēja arī nodarīt kaitējumu sev, līdz ar ko pastāvēja augstāk minētais tiesiskais pamats pielietot fizisku spēku un speciālos cīņas paņēmienus.

Cietušais/pers. G/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka 2017.gada 19.aprīlī ciemojoties pie tēva, sākās vārdu apmaiņa, izcēlās strīds, kā rezultātā tēvs vai brālis izsauca /pilsēta/ novada pašvaldības policiju, kas viņu aizturēja. Pavadot vairākas stundas /pilsēta/ novada pašvaldības policijas iecirkņa izolatorā, sāka sist pa aizturēšanas telpas durvīm, jo viņam otrā dienā 6.00 no rīta bija jābūt darbā. Uzdeva policistiem jautājumu, par ko viņu aiztur, jo reāli nekādu pārkāpumu nebija izdarījis. Kad sita pa durvīm, pašvaldības policijas darbinieks /pers. F/ vairākkārt teica, lai nomierinās un nedauzās pa durvīm. Sitienus pa durvīm izdarīja tādus, lai pats sev nenodarītu miesas bojājumus. Pēc kāda laika, kad viņš dauzījās pie durvīm, /pilsēta/ novada pašvaldības policijas darbinieks, atverot aizturēšanas telpas durvis, norādīja, lai aizliek rokas aiz galvas un sper vienu soli pa kreisi. Viņš izpildīja šo prasību, nekāda nodoma pretdarboties policijai viņam nebija. Brīdī, kad solis tika sperts pa kreisi, no apsūdzētā saņēma negaidītu spērienu pa ribām un uz īsu brīdi zaudēja samaņu. Nākot pie samaņas, sāka dauzīt aizturēšanas telpas durvis un smērēt asinis pa izolatora sienu, lai pievērstu pašvaldības policijas darbinieku uzmanību un tiktu izsaukta neatliekamā medicīniskā palīdzība (1.sējuma 179.-181.lapa).

Liecinieks/pers. O/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka viņa dēls /pers. G/ 2017.gada 19.aprīlī ieradās uz viņa dzimšanas dienas svinībām, kur izcēlās konflikts. Palūdza, lai /pers. G/ iet mājās, kam viņš piekrita, bet, izejot no mājas, palika agresīvs un sāka grūstīties. Viens no viesiem izsauca /pilsēta/ novada pašvaldības policiju. Arī iepriekš /pers. G/ ir palicis agresīvs, lietojot alkoholiskos dzērienus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu pirmās instances tiesas sēdē tika nolasītas liecinieka /pers. O/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības, kuras liecinieks tiesas sēdē uzturēja un no kurām papildus izriet, ka, atbraucot /pilsēta/ novada pašvaldības policijas ekipāžai, /pers. G/ bija palicis mierīgāks un nepretojās. Izstāstot notikušo, /pilsēta/ novada pašvaldības policijas darbinieki pieņēma lēmumu aizturēt /pers. G/ un vest uz /pilsēta/ novada pašvaldības policijas iecirkni, lai nomierinātos. Liecinieks uzrakstīja pieteikumu ar lūgumu /pers. G/aizturēt līdz atskurbšanai (1.sējuma 52.-53.lapa).

Liecinieks/pers. I/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka ar /pers. F/ bija darba kolēģi. Notikuma dienā strādāja /pilsēta/ novada pašvaldības policijas videonovērošanas centrā. Aizturētajai personai /pers. G/ tika izteikti vairāki aizrādījumi, lai nomierinās, bet uz tiem nereaģēja. Kolēģis /pers. F/ palūdza doties līdzi uz aizturēšanas telpu, lai atvērtu aizturēšanas telpas durvis. Atverot aizturēšanas telpas durvis, stāvēja viena soļa attālumā no /pers. F/, līdz ar to, aizturēšanas telpā aizturētā darbības bija slikti pārredzamas, bet dzirdēja kā /pers. G/ izsaka pretenzijas, bļaustās un lamājas. /pers. F/ deva rīkojumu, lai /pers. G/ atiet nost no durvīm un nostājas ar seju pret sienu, bet, nepaklausot rīkojumam, /pers. F/ virzienā /pers. G/ spēra soli, tādējādi /pers. F/ atgrūda /pers. G/ ar kāju un uzlika roku dzelžus. Pēc roku dzelžu uzlikšanas /pers. G/ palika aizturēšanas telpā, bet par veselības stāvokli nesūdzējās, tādēļ aizturēšanas telpas durvis tika aizvērtas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu pirmās instances tiesas sēdē tika nolasītas liecinieka /pers. I/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības, kuras liecinieks tiesas sēdē uzturēja un no kurām izriet, ka /pers. I/ 2017.gada 19.aprīlī pildīja dienesta pienākumus videonovērošanas centrā. Iekšējā videonovērošanas kamerā ievēroja, ka aizturēto telpā aizturētā persona uzvedas agresīvi un neadekvāti. Vīrietis dauzīja pa durvīm un sienām, skaļi bļaustījās. /pilsēta/novada pašvaldības policijas dežurants vecākais inspektors /pers. F/ vairākas reizes bija izgājis gaitenī un caur durvīm vīrietim, kurš tika aizturēts, deva rīkojumu nomierināties. Aizturētais vīrietis ignorēja dežuranta rīkojumus un turpināja uzvesties agresīvi, bļaustījās un turpināja sist pa telpas durvīm. Ap plkst.23.00 /pers. F/ palūdza atnākt līdzi uz aizturēto personu gaiteni, lai aprunātos ar aizturēto vīrieti. Kad /pers. F/ atvēra telpas durvis, stāvēja viņam aiz muguras, līdz ar to slikti redzēja, kas notiek aizturēšanas telpā. /pers. F/ atkārtoti vīrietim deva rīkojumu nomierināties un brīdināja, ka, ja viņš turpinās tā uzvesties, pret viņu tiks pielietots fizisks spēks un tiks uzlikti roku dzelži. Pēc kā /pers. F/ deva rīkojumu vīrietim nostāties ar seju pret sienu. Redzēja, ka aizturētajam rokas bija paceltas virs galvas. Vīrietis, rīkojumu apstāties pie sienas neizpildīja. Redzēja, ka aizturētais bļaujot izdarīja kustību /pers. F/ virzienā. /pers. F/ aizturēto atgrūda ar kāju soliņa virzienā, kad atsēdās uz soliņa, aizturētais noslīdēja uz grīdas un ar galvu atsitās pret grīdu. Tad /pers. F/ pagrieza vīrieti uz vēdera un uzlika roku dzelžus. Visu to laiku liecinieks stāvēja pie telpas durvīm. /pers. F/ pats vīrietim uzlika roku dzelžus. Pēc tam abi devās prom, bet aizturētā persona palika sēžot uz grīdas. Brīdī, kad atradās pie telpas durvīm, aizturētajam nekādu miesas bojājumu neredzēja un ejot prom tos arī neredzēja. Aizturētais par veselību nesūdzējās (1.sējuma 55.-56.lapa).

Liecinieks/pers. L/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka 2017.gada aprīlī atradās darbā, kad saņēma izsaukumu par ģimenes konfliktu. Notikuma dienā dežūrēja kopā ar inspektoru /pers. B/, aizbrauca uz notikuma vietu, konstatēja, ka pagalmā bija vairākas personas un viena no tām bija piespiesta pie zemes. Noskaidrojot apstākļus, /pers. O/, kas ir aizturētā /pers. G/ tēvs, stāstīja, ka dēls esot alkohola reibumā un uzvedas agresīvi, tādējādi baidās par savu veselību. Notikuma vietā pret /pers. G/ tika izmantoti speclīdzekļi − roku dzelži, jo brīdī, kad ieradās, viņš bija agresīvs. Tika sastādīts aizturēšanas protokols un uz /pers. O/ pieteikuma pamata vīrieti nogādāja policijas iecirknī. Ievietojot vīrieti aizturēšanas telpā, tika noņemti roku dzelži un par notikušo situāciju detalizēta informācija nodota kolēģim /pers. F/, kurš atradās dežūrdaļā kā dežurants. Pēc brīža saņēma izsaukumu no dežūrdaļas, aizbraucot konstatēja, ka /pilsēta/ novada pašvaldības policijas iecirknī aizturētajam /pers. G/ pirmo neatliekamo palīdzību sniedza neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķi, jo viņam bija traumēta galva. Par cik vīrietis bija agresīvs, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta mediķi pieprasīja policijas pavadību uz ārstniecības iestādi.

Liecinieks/pers. B/ pirmās instances tiesas sēdē sniedza analoģiskas liecības liecinieka /pers. L/ liecībām, liecināja, ka p ē c /pers. G/ nogādāšanas /pilsēta/ novada pašvaldības policijas iecirknī devās atpakaļ uz pilsētu veikt darba pienākumus. Pēc kāda laika ierodoties iecirknī, konstatēja, ka uz vietas atrodas neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests. Dežurants /pers. F/ paskaidroja, ka notikusi nepakļaušanās un personu nepieciešams transportēt uz ārstniecības iestādi. Par cik persona bija agresīva, tad neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbinieki palūdza, lai viņus pavada. /pers. G/ tika uzlikti roku dzelži un viņš tika ievietots neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta transportlīdzeklī.

Liecinieks/pers. T/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka ar /pers. F/ ir koleģiālas, darba attiecības. /pilsēta/ novada pašvaldības policijā strādā par nepilngadīgo inspektoru un pasniedz speciālo tuvcīņu kursus /pilsēta/ novada pašvaldības policijas darbiniekiem. Dienesta pārbaude tika veikta, pamatojies uz video novērošanas kameras ierakstu, kas tika filmēta aizturēšanas kamerā, un tika secinātas, ka /pers. F/, pielietojot spēka paņēmienu, lai apturētu /pers. G/ darbību, rīkojās saskaņā ar reglamentiem. Vadoties pēc tā, kā /pers. F/ pielietoja spēku paņēmienu pret /pers. G/, var secināt, ka /pers. F/ ir rīkojies atbilstoši tam, kā tika apmācīts. Pēc /pers. F/ rīkojuma nostāties ar seju pret sienu, /pers. G/ ar paceltam rokām veica vienu soli sienas virzienā, pagriežot nevis seju, bet gan muguru, un veica trīs soļus ar paceltām rokām uz priekšu, kas ir vērtējams kā nepakļaušanās policijas darbinieka likumīgajām prasībām, iespējams, kā uzbrukums. Ja policijas darbinieka rīkojumi netiek pildīti, personu, lai savaldītu, pielieto fizisku spēku, līdz ar to

/pers. F/ ir rīkojies atbilstoši Latvijas Republikas policijas centrālā sporta kluba metodiskajām rekomendācijām tuvcīņas taktikas apmācīšanas instrukcijām, kuras tiek pasniegtas policijas darbiniekiem. Analizējot situāciju, /pers. F/ bija jāveic aizturēšanu no priekšpuses, proti, jāpielieto speciālais cīņas paņēmiens – rokas aizliegšana aiz muguras ar rāvienu no priekšpuses −, tādā veidā savaldot un pārtraucot nepakļaušanos. /pers. F/ pēc sitiena ar kāju neizdevās veikt /pers. G/ satvērienu un rokas aizlikšanu aiz muguras, kā rezultātā viņš zaudēja līdzsvaru un nokrita. Kā speciālo tuvcīņas paņēmienu un taktikas apmācības instruktors, secina, ka /pers. F/ izpildītā sitiena tehnika ar kāju bija izpildīta tehniski un pareizi.

Liecinieks /pers. J/ pirmās instances tiesas sēdē liecināja, ka veica pārbaudi un sagatavoja pārbaudes slēdzienu par 2017.gada 19.aprīļa notikumu. Tika veikta dienesta pārbaude. Izpētot video novērošanas kameras ierakstā pieejamo informāciju, bija jānoskaidro vai /pers. F/ rīcība bija pamatota, atbilstoši pastāvošo tiesību normu prasībām, kā arī jāizvērtē metodiskie norādījumi un 2011.gada 18.janvāra Ministru Kabineta noteikumi Nr.55, kas nosaka kārtību, kādā pielieto fizisko spēku un speclīdzekļus. Video novērošanas kamerā ir redzams, ka /pers. G/, brīdī, kad dežurants /pers. F/ atvēra aizturēšanas telpas durvis un deva rīkojumu nostāties ar seju pret sienu un pacelt rokas, sākotnēji veica vienu soli sienas virzienā, pagriezās ar seju pret /pers. F/, tad spēra trīs soļus sienas virzienā un skaļā, agresīvā tonī devās /pers. F/ virzienā. Ņemot vērā darba pieredzi, uzskata, ka /pers. G/ rīcība apdraudēja dežuranta /pers. F/ dzīvību, līdz ar to /pers. F/ sitiens, grūdiens ar kāju pa /pers. G/ ķermeņa vidusdaļu ir vērtējams kā cenšanās aizturēt viņu. Vērtējot videomateriālus, /pers. F/ rīcība bija pamatota, jo balstījās uz likumā noteikto par nepakļaušanos. Dienesta pārbaudes veikšanai par pamatu izmantoja policijas inspektora /pers. T/ ziņojumu, kurš /pilsēta/ pašvaldības policijā strādā jau vairākus gadus un nodarbojas ar taktikas un tuvcīņas jautājumiem, pasniedz policijas darbiniekiem tuvcīņu nodarbības, kā arī analizē video novērošanas ierakstus un sadarbojas ar iestādēm, nodrošinot drošības jautājumus. /pers. T/ vērtējums bija papildus apliecinājums viņa slēdzienam. Papildus vēlas norādīt, ka video novērošanas kameras ierakstā ir dzirdams, kā /pers. G/ atsit galvu pret grīdu. Aizturēšanas telpas tālākajā galā, kur atrodas pods, videokameru uzstādījumos ir uzstādīta melnā kvadrāta zona tā, lai personai nokārtojot savas dabiskās vajadzības, policijas darbiniekiem nebūtu jāskatās, kā persona atkailinās, līdz ar to pilnībā izslēdz iespēju, ka /pers. G/ varēja atsist galvu pret poda malu. Pēc spēka paņēmiena izmantošanas /pers. F/ pārliecinājās par aizturētās personas veselības stāvokli pēc roku dzelžu uzlikšanas. Uzskata, ka /pers. F/ izmantotie ietekmēšanas līdzekļi − speciālie cīņas spēka paņēmieni un speclīdzekļa izmantošana, bija pamatoti un atbilstoši situācijai.

N o /pers. F/ amata apraksta redzams, ka /pers. F/ pildīja /pilsēta/ novada pašvaldības policijas vecākā inspektora pienākumus (1.sējuma 123.lapa).

No 2017.gada 19.aprīļa /pers. O/ pieteikuma redzams, ka viņš lūdz /pilsēta/ novada pašvaldības policijai aizturēt /pers. G/ līdz pilnīgai atskurbšanai (1.sējuma 18., 213.lapa).

No Rīgas rajona tiesas 2017.gada 6.jūnija sprieduma redzams, ka /pers. G/ sodīts par Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa 175.pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu par to, ka viņš 2017.gada 19.aprīlī plkst.21.24 ļaunprātīgi nepakļāvās /pilsēta/ novada pašvaldības policijas darbinieka likumīgajam rīkojumam pārtraukt uzvesties agresīvi, sita ar rokām un kājām pa sienām un metāla durvīm. Tiesnese izslēgusi no administratīvā protokola satura to, ka /pers. G/ ir kritis, vārtījies pa grīdu, mēģinājis sev un veselībai izdarīt kaitējumu un miesas bojājumus, ignorējis pieprasījumu nostāties pret sienu, lai varētu uzlikt roku dzelžus, kas bija nepieciešami, lai /pers. G/ nenodarītu sev miesas bojājumus. Šādas objektīvas darbības tiesnese nav konstatējusi, norādot, ka videoierakstā fiksētais ir pretrunā ar policijas darbinieku ziņojumos norādīto (1.sējuma 8.-11.lapa).

No /pilsēta/ novada pašvaldības policijas iecirkņa policijas pagaidu turēšanas telpas video novērošanas kameru ieraksta un tā apskates protokola redzama notikuma gaita 2017.gada 19.aprīlī. Apskates protokolā fiksēts, ka ieraksta laikā 23:09:33 /pers. F/ atver kameras durvis un pasaka /pers. G/ nostāties pie sienas. /pers. G/ tur rokas paceltas aiz galvas, sper soli uz aizmuguri un nostājas ar muguru pret sienu, tad pienāk pie durvīm un saka, ka viņam ir tiesības. Ieraksta laikā 23:09:40 /pers. F/, kas stāv pie kameras durvīm no otras puses, iesit ar labo kāju /pers. G/ vēdera rajonā, un ienāk kamerā. Pēc sitiena /pers. G/ krīt, atsitoties ar pēcpusi pret gultu. /pers. F/ pienāk pie /pers. G/, kas guļ uz grīdas un pasaka: "tev b*(necenzēts vārds), ir tiesības klusēt" (1.sējuma 27.-32.lapa).

No /pilsēta/ novada pašvaldības policijas iecirkņa Policijas pagaidu turēšanas telpas Nr.1 apskates protokola redzams, ka telpai ir metāla durvis ar lodziņu, telpas kreisajā pusē atrodas koka gulta, labajā pusē izlietne ar tualetes podu. Telpas izmērs ir 157 cm x 300 cm (1.sējuma 35.-40.lapa).

No 2017.gada 28.aprīļa atzinuma par dienesta pārbaudes slēdziena rezultātiem redzams, ka ierosināts atzīt, ka /pers. F/, pildot dežuranta pienākumus 2017.gada 19.aprīlī, savaldot /pers. G/ un pielietojot pret viņu speciālo cīņas paņēmienu un rokudzelžus, ir rīkojies atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, kas nosaka policijas darbinieku tiesības un pienākumus (1.sējuma 96.-99.lapa).

No tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinuma izriet, ka /pers. G/ konstatēts miesas bojājums − sista brūce galvā pakauša rajonā. Minētais miesas bojājums varēja rasties 2017.gada 19.aprīlī cietu, trulu priekšmetu iedarbības, kā arī kritiena no sava auguma augstuma rezultātā, atsitoties ar pakauša rajonu pret cietu virsmu, lēmumā un medicīnas dokumentos norādītos apstākļos, un pēc sava rakstura pieskaitāms viegliem miesas bojājumiem. Vēršoties pēc palīdzības, paņemtajās asins analīzēs alkohola saturs – 2,16 promiles (1.sējuma 49.lapa).

Tiesas kolēģija uzskata, ka ar pārbaudītajiem pierādījumiem pilnībā apstiprinās /pers. F/ vaina viņam celtajā apsūdzībā par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā.

Lietā noskaidrots, ka /pers. F/ strādāja /pilsēta/ novada pašvaldības policijā un ieņēma vecākā inspektora amatu, un tiesas kolēģijai nav šaubu, ka, būdams policijas darbinieks, kā valsts varas pārstāvis /pers. F/ ir uzskatāms par valsts amatpersonu Krimināllikuma 316.panta izpratnē.

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa, spriedumā secinot, ka /pers. F/ pamatoti pret /pers. G/ pielietoja fizisku spēku, speciālo cīņas paņēmienu un speciālos līdzekļus, nav objektīvi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus. Tiesa spriedumā analizējusi video novērošanas kameru ierakstus, secinot, ka /pers. F/ pastāv uzbrukuma draudi no /pers. G/, tomēr kļūdaini vērtējusi ierakstos redzamo un dzirdamo. Tiesas secinājums spriedumā par to, ka /pers. G/ izteica draudus, neapstiprinās ar videokameras ierakstos dzirdamo.

Pirmās instances tiesā liecību sniedza arī liecinieks /pers. J/, kurš sagatavoja dienesta pārbaudes slēdzienu par notikušo un atzina, ka /pers. F/ izmantotais ietekmēšanas līdzeklis − speciālais cīņas paņēmiens bija pamatots un atbilstošs situācijai. Tiesas kolēģija atzīmē, ka dienesta pārbaudes slēdziens ir balstīts uz /pers. F/ un /pers. I/ ziņojumos norādīto, ka /pers. F/ ir atgrūdis /pers. G/ uz soliņa, pēc kā /pers. G/ ir apgūlies uz grīdas un bļaustoties pats sitis ar pakausi pet grīdu. Tāpat /pers. J/ slēdzienā secinājis, ka /pers. G/ pēc /pers. F/ kontrolsitiena izdarīšanas ir zaudējis līdzsvaru, ar pēcpusi uzkritis uz sēžamvietas malas, noslīdējis uz grīdas un apgūlies uz muguras.

Tiesas kolēģija uzskata, ka /pers. F/ un /pers. I/ ziņojumos norādītais ir pretrunā ar kameras videoierakstā redzamo, ka pēc /pers. F/ izdarītā tīšā sitiena /pers. G/ nokrīt un paliek nekustīgi guļot uz grīdas. Apelācijas instances tiesas ieskatā tas liecina par /pers. F/ un /pers. I/ vēlmi sagrozīt lietas apstākļus, lai /pers. F/ pielietoto vardarbību atzītu par atbilstošu normatīvo aktu prasībām. Tāpat arī /pers. J/ izdarītos secinājumus par to, kā /pers. G/ pats noslīd uz grīdas un apguļas uz muguras, tiesas kolēģija vērtē kā neatbilstošus videoierakstā redzamajam, jo no tā redzams, ka sitiena pa vēderu rezultātā /pers. G/ nokrīt un paliek nekustīgi guļam.

Tiesas kolēģija uzskata, ka dienesta pārbaudes slēdzienā /pers. J/ ir balstījies uz subjektīviem pieņēmumiem par apdraudējumu no /pers. G/, pietiekoši neanalizējot videoierakstā redzamo un dzirdamo.

Izvērtējot minēto videoierakstu un tā apskates protokolā fiksēto, tiesas kolēģija nekonstatē, ka no /pers. G/ puses pastāvētu apdraudējums vai uzbrukuma draudi pret /pers. F/ vai /pers. I/.

No videoieraksta redzams un dzirdams, ka /pers. F/ atver kameras durvis un pasaka /pers. G/ "pie sienas". /pers. G/ atbild "jā" un ar paceltām rokām, aizliktām aiz galvas, sper soli sienas virzienā, pēc kā, sakot "man ir tiesības, man ir tiesības", izdara kustību atvērto durvju virzienā, apstājas, turpinot teikt "man ir tiesības, man ir tiesības". Pēc kā /pers. F/, kas stāv pie kameras durvīm no otras puses, iesit ar labo kāju /pers. G/ vēdera rajonā, pēc kā /pers. G/ nokrīt.

Tiesas kolēģija uzskata, ka video novērošanas kameru ierakstos nekas nenorāda uz to, ka /pers. G/ plānotu veikt agresīvas, uzbrūkošas darbības /pers. F/ un ka viņa uzvedība pēc kameras durvju atvēršanas būtu agresīva un neadekvāta. Šāds pirmās instances tiesas izdarītais secinājums neatbilst videoierakstā redzamajam.

No ieraksta redzams, ka /pers. G/ bez pavēles izteikšanas no /pers. F/ puses, redzot, ka kameras durvis tiek atvērtas, bija pacēlis rokas un aizlicis tās aiz galvas pozā, kas nedod pamatu uzskatīt, ka no /pers. G/ varētu sekot agresīvas darbības vai pretošanās policijas darbiniekiem. /pers. G/ rīcība, nostājoties šādā pozā, nedod pamatu arī uzskatīt, ka viņš vēlētos bēgt no izolatora.

Tāpat pirmās instances tiesas secinājums, ka /pers. G/ ar savu uzvedību ir apdraudējis /pers. F/ un /pers. I/ veselību un dzīvību, neapstiprinās ar objektīviem pierādījumiem. Tiesas kolēģijai nav šaubu un videoierakstā redzams, ka /pers. G/ dauzījās ar rokām un kājām pa īslaicīgās aizturēšanas izolatora durvīm un sienām, skaļi bļaustījās, izsakot savas pretenzijas, tomēr šādu rīcība pati par sevi nerada apdraudējumu cilvēka veselībai un dzīvībai.

Par agresīvo uzvedību, sitot ar rokām un kājām pa durvīm un sienu, /pers. G/ likumā noteiktā kārtībā tika saukts pie administratīvās atbildības par nepakļaušanos policijas darbinieka likumīgajam rīkojumam pārtraukt agresīvo uzvedību.

Tas, ka /pers. F/ neuztvēra /pers. G/ rīcību kā apdraudējumu veselībai un dzīvībai, tiesas kolēģijas ieskatā apliecina arī /pers. F/ rīcība, kad pēc /pers. G/ sacītā, ka viņam ir tiesības, kam seko /pers. F/ sitiens ar kāju pa /pers. G/ vēderu, /pers. F/ pienāk pie uz grīdas guļošā /pers. G/, un pasaka: "tev b*(necenzēts vārds), ir tiesības klusēt".

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka /pers. F/ liecības par to, ka no /pers. G/ pastāvēja uzbrukuma draudi un viņam bija pamats piemērot fizisku spēku, apstiprinās ar liecinieka /pers. I/ liecībām.

Tiesas kolēģija nepiekrīt šim secinājumam. No liecinieka /pers. I/ liecībām izriet, ka viņš stāvēja aiz muguras /pers. F/, un aizturētā darbības viņam bija slikti pārredzamas, līdz ar ko apšaubāma ir liecinieka iespēja objektīvi izprast un izvērtēt notiekošo kamerā. Tāpat /pers. I/ liecības, ka pēc kameras durvju atvēršanas /pers. F/ bļaustījies un lamājies, nepastiprinās ar videoierakstā dzirdamo, jo no tā dzirdams, ka /pers. G/ vairākkārt atkārto vārdus: "man ir tiesības", bet nebļaustās un nelamājas.

Savukārt liecinieki /pers. L/ un /pers. B/ pirmās instances tiesā sniedza liecības par /pers. G/ aizturēšanu, viņa ievietošanu aizturēšanas kamerā un /pers. G/ transportēšanu uz ārstniecības iestādi pēc viņam nodarītā miesas bojājuma. Liecinieki nebija notikušā aculiecinieki un par to liecināt neko nevarēja.

Pirmās instances tiesā kā liecinieks tika nopratināts arī /pers. T/, kurš kā speciālo tuvcīņas paņēmienu un taktikas apmācības instruktors no videonovērošanas kameras ieraksta secināja, ka /pers. F/ izpildītā sitiena tehnika ar kāju tehniski bija izpildīta pareizi. Tiesas kolēģijai nav saistošs /pers. T/ veiktais video ieraksta kameras ierakstu vērtējums, pierādījumu vērtēšana ir tiesas kompetence, ko tiesa veic, izvērtējot visus pierādījumus savstarpējā saistībā un kopsakarā.

Likums "Par policiju" reglamentē policijas darbinieka pienākumus un tiesības, tostarp, tiesības pielietot fizisku spēku.

No minētā likuma 13.panta pirmās daļas izriet policijas darbinieka tiesības lietot fizisku spēku, speciālos cīņas paņēmienus u.c. ierīces, ja tas nepieciešams, lai atvairītu uzbrukumu personām un policijas darbiniekiem, kas pilda dienesta pienākumus, aizturētu un nogādātu policijas iestādē likumpārkāpējus, pārtrauktu ļaunprātīgu nepakļaušanos likumīgām prasībām, kuras izvirza policijas darbinieki vai citas personas, pildot dienesta pienākumus sabiedriskās kārtības garantēšanā vai cīņā pret noziedzību.

Speciālo līdzekļu veidu un fiziska spēka un speciālo līdzekļu lietošanas intensitāti nosaka, ņemot vērā konkrēto situāciju, pārkāpuma raksturu un pārkāpēja individuālās iezīmes, maksimāli ierobežojot šo līdzekļu nodarīto kaitējumu.

Izvērtējot pierādījumus lietā, tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā /pers. F/ apgalvojums, ka viņš ir rīkojies atbilstoši likuma "Par policiju" 13.pantā noteiktajām tiesībām un pilnvarām, kā arī viņa paskaidrojumi par to, ka fiziska spēka pielietošana, kā arī pielietotais speclīdzeklis konkrētajā gadījumā atbilda likuma prasībām, un tika pielietoti, lai pasargātu sevi no uzbrukuma un lai savaldītu /pers. G/, ir pretrunā ar pārējiem pierādījumiem lietā, kuri nepārprotami apstiprina, ka /pers. F/ nebija iemeslu un tādu apstākļu jeb likumīgu pamatu, kas norādīti likuma „Par policiju" 13.pantā un ļautu viņam kā policijas darbiniekam pielietot fizisko spēku pret /pers. G/.

Ar cietušā /pers. G/ liecību un kameras videoierakstu apstiprinās, ka /pers. F/ laikā, kad /pers. G/ bija mierīgs, stāvēja ar augšā paceltām rokām aizliktām aiz pakauša, tīši iesita ar kāju cietušajam pa vēderu, un sitiena rezultātā /pers. G/ nokrita un ieguva vieglu miesas bojājumu.

Novērtējusi cietušā 2017.gada 19.aprīlī veikto darbību raksturu, apjomu un intensitāti, apelācijas instances tiesa uzskata, ka brīdī, kad apsūdzētais izdarīja cietušajam tīšu sitienu, cietušais nekādu agresiju pret policijas darbinieku neizrādīja.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka cietušais saukts pie administratīvās atbildības par darbībām, kuras pēc viņa nogādāšanas /pilsēta/ pašvaldības policijas iecirknī veica 2017.gada 19.aprīlī plkst.21.24.

Tāpat apelācijas instances tiesa uzskata, ka cietušā rīcība, kuras dēļ viņam tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par saukšanu pie atbildības par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.pantā paredzēto pārkāpumu, nevar kalpot par pamatu, lai konstatētu, ka apsūdzētais noziedzīgu nodarījumu izdarījis cietušā prettiesiskas vai amorālas uzvedības ietekmē, lai apsūdzētā darbībās konstatētu Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 5.punktā paredzēto atbildību mīkstinošo apstākli.

Gadījumos, kad policijas darbinieka pielietotais fiziskais spēks ir pielietots pretēji likumā "Par policiju" paredzētā mērķa nodrošināšanai, atzīstams, ka valsts amatpersona ar savām darbībām tīši un acīmredzami pārkāpusi tai ar likumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas, un, ja tās ir saistītas ar vardarbību, ir konstatējama Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse, par ko ir paredzēta krimināatbildība.

Konkrētajā lietā Krimināllikuma 317.panta otrās daļas objektīvā puse izpaužas kā /pers. F/ aktīvas darbības, kas acīmredzami pārsniedz valsts amatpersonai ar likumu un uzliktu uzdevumu piešķirto tiesību un pilnvaru robežas. Šajā gadījumā par dienesta pilnvaru pārsniegšanu atzīstama policijas darbinieka rīcība, pielietojot vardarbību – izdarot tīšu sitienu –, un nodarot /pers. G/ miesas bojājumu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka apsūdzētā /pers. F/ darbībās ārpus saprātīgām šaubām ir konstatējamas visas Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, un par šo noziedzīgo nodarījumu viņš ir sodāms.

Lemjot par apsūdzētajam nosakāmo soda veidu un mēru, Krimināllietu tiesas kolēģija saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, tā radīto kaitējumu, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, kā arī Krimināllikuma 35.pantā definēto soda mērķi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā smags noziegums.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums ir radījis noteiktu kaitējumu, jo viņa darbības ir pretrunā ar sabiedrības interesēm, diskreditē un kaitē valsts dienestu darbībai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu un 48.pantu /pers. F/ atbildību mīkstinošus un atbildību pastiprinošus apstākļus tiesas kolēģija nekonstatē.

Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka viņš ir precējies, apgādībā nepilngadīgs bērns, ar augstāko izglītību, agrāk nav sodīts (1.sējuma 131.-132.lapa).

No 2017.gada 2.novembra raksturojuma no darba vietas /pilsēta/ novada pašvaldības policijas redzams, ka /pers. F/ no 2012.gada 11.jūnija pildīja inspektora amata pienākumus, no 2013.gada 7.jūnija pilda vecākā inspektora pienākumus, viņam nav piemēroti disciplinārie sodi. Raksturots pozitīvi (1.sējuma 122.lapa).

Ņemot vērā minēto, un, izvērtējusi prokurores viedokli par soda noteikšanu, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. F/ sods nosakāms inkriminētā panta sankcijas ietvaros piespiedu darba veidā, apmērā, kas ir samērīgs ar noziedzīgā nodarījuma radīto kaitējumu un apsūdzētā personību. Tāpat apelācijas instances tiesa samēro apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu ar sabiedrības interesēm, nepieciešamību atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, tāpat resocializēt sodāmo personu, panākt, ka notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Apelācijas instances tiesa ievēro to, apsūdzētā darbībās netiek konstatēti ne atbildību mīkstinoši, ne atbildību pastiprinoši apstākļi. Tāpat apelācijas instances tiesa vērtē apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, no kurām konkrētajā lietā, pareizai krimināltiesisko attiecību taisnīgai izvērtēšanai un likumīga nolēmuma taisīšanai, būtiska loma ir ziņām par to, ka apsūdzētais uzskatāms par agrāk nesodītu personu, par kuru līdz šim iegūtas vien pozitīvi raksturojošas ziņas.

Ievērojot izklāstīto, apelācijas instances tiesa atzīst, ka par izdarīto noziegumu apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 317.panta otrās daļas sankcijā paredzētais sods –piespiedu darbs –, kura apmērs nosakāms samērīgs un taisnīgs izdarītajam.

Turklāt /pers. F/ piemērojams panta sankcijā kā obligāti norādītais papildsods, atņemot tiesības ieņemt noteiktus amatus Latvijas Republikas/pers. H/ ministrijas struktūrās.

Tiesas kolēģija uzskata, ka ir izvērtējams, vai nav pārkāptas apsūdzētā tiesības uz lietas pabeigšanu saprātīgā termiņā, kas būtu pamats Krimināllikuma 49.[1]panta nosacījumu piemērošanai.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmo daļu ikvienam ir tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas.

Apsūdzētā tiesības uz taisnīgu lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā paredzētas arī Cilvēktiesību un pamatbrīvības aizsardzības konvencijas 6.panta pirmajā daļā. Savukārt 13.pants nosaka, ka ikvienam, kura tiesības un brīvības, kas noteiktas šajā konvencijā, tiek pārkāptas, ir nodrošināta efektīva aizsardzība valsts institūcijās.

Kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā ir saistīta ar lietas apjomu, juridisko sarežģītību, procesuālo darbību daudzumu, procesā iesaistīto personu attieksmi pret pienākumu pildīšanu un citiem objektīviem apstākļiem.

Arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz taisnīgu un atklātu lietas savlaicīgu izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā ar likumu noteiktā tiesā.

/pers. F/ noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 317.panta otrās daļas izdarīja 2017.gada 19.aprīlī, kriminālprocess uzsākts 2017.gada 7.augustā. /pers. F/ atzīts par aizdomās turēto 2017.gada 6.novembrī. Lieta nodota pirmās instances tiesai 2018.gada 29.jūnijā. Lietas iztiesāšana uzsākta 2018.gada 5.decembrī, pabeigta 2019.gada 19.septembrī, pilns spriedums pieejams 2019.gada 12.novembrī.

Apelācijas instances tiesā lieta saņemta 2019.gada 6.decembrī, nozīmēta izskatīšanai uz 2020.gada 11.martu, kad tiesneses darba nespējas dēļ lieta tika noņemta no izskatīšanas. Lietas iztiesāšana tiesas sēdē apelācijas instances tiesā notika vairāk kā deviņus mēnešus pēc lietas saņemšanas apelācijas instancē − 2020.gada 27.oktobrī, pilns spriedums pieejams no 2020.gada 7.decembra.

Tiesas kolēģija uzskata, ka tiesneses darba nespējas dēļ apelācijas instances tiesā lietas iztiesāšanā ilgstoši nenotika neviena tiesas sēde, pie kā nav vainojams apsūdzētais. Ir konstatējams kriminālprocesa pabeigšanas saprātīga termiņa pārkāpums. Nosakot sodu /pers. F/, ir piemērojams Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punkts un mīkstināms sods. Nekonstatējot saprātīga termiņa pārkāpumu, /pers. F/ būtu sodāms ar piespiedu darbu uz 120 stundām, atņemot tiesības uz 2 gadiem 6 mēnešiem ieņemt noteiktus amatus Latvijas Republikas/pers. H/ ministrijas struktūrās.

Šis sods ir mīkstināms, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu un sodot /pers. F/ ar piespiedu darbu uz 80 stundām, atņemot tiesības uz 2 gadiem ieņemt noteiktus amatus Latvijas Republikas/pers. H/ ministrijas struktūrās.

Minēta soda noteikšana tiesas ieskatā ir samērīga un apsūdzētā personībai atbilstoša (individualizēta), kā arī vērsta uz resocializāciju un taisnīguma atjaunošanu. Tiesas kolēģija uzskata, ka tieši ar šādu sodu tiks panākts Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā paredzētais soda mērķis aizsargāt sabiedrības drošību; atjaunot taisnīgumu; sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu; resocializēt sodīto personu; panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Izskatot lietu pirmās instances tiesā, cietušais pieteica kaitējuma kompensāciju, norādot, ka viņam nodarīto mantisko zaudējumu apmērs ir 700 *euro* un daļā par morālo aizskārumu 1290 *euro* apmērā (1.sējuma 169.lapa).

Attaisnojot apsūdzēto, pirmās instances tiesa kaitējuma kompensāciju atstāja bez izskatīšanas.

Prokurores protestā nav izteikts lūgums piedzīt cietušā labā kaitējuma kompensāciju. Cietušais /pers. G/ apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu neiesniedza. Par apelācijas instances tiesas sēdi viņam tika paziņots, uz apelācijas instances tiesas sēdi /pers. G/ neieradās. Tā kā cietušais nav darījis zināmu apelācijas instances tiesai, vai kaitējuma kompensācija tiek uzturēta, tiesas kolēģija atzīst, ka kaitējuma kompensācija cietušajam nav nosakāma. Cietušajam saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta trešās daļas noteikumiem saglabājas tiesības prasīt kaitējuma atlīdzināšanu Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Attaisnojot apsūdzēto, pirmās instances tiesa atcēla viņam piemēroto drošības līdzekli. Tiesas kolēģija drošības līdzekļa piemērošanai pamatu nesaskata.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu /pers. F/ 10 darba dienu laikā no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas ir pienākums pieteikties piespiedu darba izpildei Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Četri CD diski, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem –, pēc sprieduma spēkā stāšanās glabājami pie krimināllietas materiāliem.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Atcelt Rīgas rajona tiesas 2019.gada 19.septembra spriedumu.

/pers. F/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 317.panta otrajā daļā, un sodīt, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu ar piespiedu darbu uz 80 (astoņdesmit) stundām, atņemot tiesības uz 2 (diviem) gadiem ieņemt noteiktus amatus Latvijas Republikas/pers. H/ ministrijas struktūrās.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu uzlikt par pienākumu /pers. F/ pieteikties piespiedu darba izpildei Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai.

Drošības līdzekli /pers. F/ nepiemērot.

Cietušajam/pers. G/ materiālā kaitējuma un morālā kaitējuma kompensāciju nenoteikt.

Četrus CD diskus, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem –, pēc sprieduma spēkā stāšanās turpināt glabāt pie krimināllietas materiāliem.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā 10 dienu laikā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai.

Pilna sprieduma pieejamības diena – 2020.gada 7.decembris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	(personiskais paraksts)	L.Šteinerte
Tiesnesis	(personiskais paraksts)	J.Tiltiņš
Tiesnese	(personiskais paraksts)	I.Vīgante